

Kohtuasi C-324/23 [Myszak]¹**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

25. mai 2023

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Sąd Okręgowy w Warszawie (Varssavi regionaalne kohus, Poola)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

26. oktoober 2022

Hagejad:

OF

EI

RI

Kostja:

Getin Noble Bank S.A.

Põhikohtuasja ese liikmesriigi kohtus

Tarbijateks olevad hagejad sõlmisid kostjaks oleva pangaga Šveitsi frangiga indekseeritud hüpoteeklaenu lepingu, seejuures ei ole nad kuni praeguseni tasunud kõiki kokkulepitud laenumakseid. Nad taotlesid, et tuvastataks, et kõnealune leping sisaldab ebaõiglasi lepingutingimusi, et tuvastataks lepingu tühisus ja panka kohustataks tasutud laenumaksed tagasi maksma.

Panga suhtes on algatatud kriisilahendusmenetlus, millega seoses esitasid hagejad taotluse hagi tagamiseks nii, et peatatakse järgnevate laenumaksete tegemine, sest makstud summat ei pruugi enam olla võimalik tagasi saada kriisilahendusmenetluse või panga eeldatava pankroti tõttu.

¹ Käesoleva kohtuasja nimi on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetluspoole tegelikule nimele.

Põhikohtuasja ese ja õiguslik alus

Küsimus, kas nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ artikli 6 lõikega 1 ja artikli 7 lõikega 1 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL artikli 70 lõigetega 1 ja 4 on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt sellise panga puhul, kelle suhtes on algatatud kriisilahendusmenetlus, ei ole võimalik pelgalt seetõttu, et kõnealune pank on kriisilahendusmenetluses, rahuldada tarbija taotlust kohaldada ajutisi meetmeid (tagada hagi), mis seisnevad laenulepingust tulenevate laenumaksete tasumise kohustuse peatamises kohtumenetluse ajaks, kui kohus tõenäoliselt tuvastab selle laenulepingu tühisuse sellest ebaõiglaste lepingutingimuste väljajätmise tagajärjel.

Eelotsuse küsimus

Kas nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes artikli 6 lõiget 1 ja artikli 7 lõiget 1 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL, millega luuakse krediitiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik, artikli 34 lõike 1 punkte b ja g ning artikli 70 lõikeid 1 ja 4 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt sellise panga puhul, kelle suhtes on algatatud kriisilahendusmenetlus, ei ole võimalik pelgalt seetõttu, et kõnealune pank on kriisilahendusmenetluses, rahuldada tarbija taotlust kohaldada ajutisi meetmeid (tagada hagi), mis seisnevad laenulepingust tulenevate laenumaksete, mis hõlmavad laenusummat ja intressi, tasumise kohustuse peatamises kohtumenetluse ajaks, kui kohus tunnistab selle laenulepingu tõenäoliselt algusest peale kehtetuks sellest ebaõiglaste lepingutingimuste väljajätmise tagajärjel?

Viidatud liidu õigusnormid ja Euroopa Kohtu praktika

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 169 lõige 1.

Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 38.

Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes neljas, kahekümne esimene ja kahekümne neljas põhjendus, artikli 6 lõige 1, artikli 7 lõige 1.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL, millega luuakse krediitiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012, põhjendused 50 ja 130 ning artiklid 34 ja 70.

Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes neljas, kahekümne esimene ja kahekümne neljas põhjendus, artikli 6 lõige 1, artikli 7 lõige 1.

Euroopa Kohtu otsused:

21. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Francisco Gutiérrez Naranjo, C-154/15, C-307/15 ja C-308/15, ECLI:EU:C:2016:980;

14. juuni 2012. aasta kohtuotsus Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349;

19. juuni 1990. aasta kohtuotsus Factortame, C-213/89, EU:C:1990:257;

11. jaanuari 2001. aasta kohtuotsus Siples, C-226/99, EU:C:2001:14;

13. märtsi 2007. aasta kohtuotsus Unibet, C-432/05, EU:C:2007:163;

10. septembri 2014. aasta kohtuotsus Kušionova, C-34/13, EU:C:2014:2189;

14. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164;

26. juuni 2019. aasta kohtuotsus Kuhar, C-407/18, EU:C:1990:257;

5. mai 2022. aasta kohtuotsus Banco Santander SA/J.A.C., C-410/20, ECLI:EU:C:2022:351.

Euroopa Kohtu 26. oktoobri 2016. aasta kohtuotsus Ismael Fernandez Oliva, liidetud kohtuasjad C-568/14–C-570/14, EU:C:2016:828.

Kohtujurist Juliane Kokotti 19. novembri 2020. aasta ettepanek kohtuasjas Banco de Portugal, Fondo de Resolución, Novo Banco SA/VR, C-504/19, ECLI:EU:C:2020:943.

Viidatud liikmesriigi õigusnormid

23. aprilli 1964. aasta tsiviilseadustiku (ustawa z 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny) artikkel 385¹:

„Lõige 1. Tarbijalepingu tingimused, mida ei ole eraldi kokku lepitud, ei ole tarbijale siduvad, kui need kujundavad tarbija õigusi ja kohustusi viisil, mis on vastuolus heade kommetega ja kahjustavad tõsiselt tarbija huve (keelatud lepingutingimused). See ei kehti lepingu nende tingimuste kohta, mis puudutavad poolte põhisooritust, sh hinda või tasu, kui need tingimused on sõnastatud üheti mõistetavalt.

Lõige 2. Kui mõni lepingutingimus ei ole lõike 1 kohaselt tarbijale siduv, jääb leping muus osas pooltele siduvaks.

Lõige 3. Lepingu tingimused, mida ei ole eraldi kokku lepitud, on need, mille sisu ei saanud tarbija tegelikult mõjutada. Eelkõige on need lepingutingimused, mida sisaldab teise lepingupoole koostatud, tarbijale pakutav lepingu tüüpvorm.

Lõige 4. Kohustus tõendada, et tingimus on individuaalselt kokku lepitud, lasub sellel, kes nii väidab.“

Artikkel 405:

„Igaüks, kes on teise isiku arvel ilma õigusliku aluseta rikastunud, on kohustatud saadu välja andma, ja kui see ei ole võimalik, siis selle väärtuse hüvitama.“

Artikkel 410:

„Lõige 1. Eelmiste artiklite sätteid kohaldatakse eelkõige alusetu sooritusel suhtes.

Lõige 2. Sooritus on alusetu, kui selle teinud isikul puudus vastav kohustus või puudus kohustus isiku ees, kelle kasuks ta sooritusel tegi, või kui sooritusel alus on ära langenud või kui sooritusel eesmärki ei ole saavutatud või kui sooritusel tegemiseks kohustav õigustoiming oli tühine ega ole pärast sooritusel tegemist muutunud kehtivaks.“

17. novembri 1964. aasta tsiviilkohtumenetluse seadustiku (ustawa z 17 listopada 1964 roku Kodeks postępowania cywilnego) artikkel 189.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 730¹:

„Lõige 1. Hagi tagamist võib taotleda iga pool või menetlusosaline, kui ta tõendab, et tema nõue ja huvi hagi tagamise suhtes on *prima facie* olemas.

Lõige 2. Huvi taotleda hagi tagamist on olemas siis, kui hagi tagamata jätmise muudab võimatuks kohtuasjas tehtud lahendi täitmise või raskendab seda oluliselt või muul viisil muudab võimatuks menetluse eesmärgi saavutamise kohtuasjas või raskendab seda märkimisväärselt.

Lõige 2¹ Huvi olemasolu taotleda hagi tagamist loetakse *prima facie* tõendatuks, kui hagi tagamist taotleb hageja, kes nõuab äritehingu raames võlgnetava makse tegemist 8. märtsi 2013. aasta seaduse ülemäärase viivituse ennetamise kohta äritehingutes (ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych) tähenduses, juhul kui selle tehingu väärtus ei ületa 75 000 Poola zlotti ja nõutav summa ei ole veel tasutud ning maksetähtpäevast on möödunud vähemalt kolm kuud.

Lõige 3. Hagi tagamise viisi valimisel lähtub kohus poolte või menetlusosaliste huvidest sel määral, et oleks tagatud õigustatud isiku kohane õiguskaitse ja kohustatud isikut ei koormataks rohkem kui vaja.“

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 731.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 755:

„Lõige 1. Kui hagi tagamise ese ei ole rahaline nõue, tagab kohus hagi viisil, mida peab asjaolusid arvestades asjakohaseks, välistamata viisi, mis on ette nähtud rahaliste nõuete tagamiseks. Kohus võib eelkõige:

- 1) määrata kindlaks poolte või menetlusosaliste õigused ja kohustused menetluse ajaks;
- 2) keelata menetlusega hõlmatud asjade või õiguste võõrandamine;
- 3) peatada asjaomase lahendi sundtäitmine või muu täitemenetlus; [...].“

23. veebruari 2003. aasta pankrotiseaduse (ustawa z 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe) artikkel 146.

10. juuni 2016. aasta pangatagatisfondi, hoiuste tagamise süsteemi ja kriisilahenduse seaduse (ustawa 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, edaspidi „pangatagatisfondi seadus“) artikkel 135, eelkõige selle lõige 4:

„4. Kriisilahendusmenetluse ajal ei saa kriisilahendusmenetluses oleva ettevõtja suhtes algatada täite- ega hagi tagamise menetlust.“

Põhikohtuasja faktiliste asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 OF ning tema vanemad RI ja EI sõlmisid 2007. aastal kostjaks oleva pangaga Getin Noble Bank SA (asukoht Varssavis) Šveitsi frangiga indekseeritud hüpoteeklaenu lepingu summas 185 375,71 Poola zlotti (ligi 40 000 eurot) 360 kuu pikkuseks perioodiks. Laenulepingu § 9 lõike 2 kohaselt arvestati laenusumma väljamaksmise päeval ümber Šveitsi frankidesse panga enda koostatud valuuta ostukursi tabeli alusel. Laenulepingu § 10 lõike 3 kohaselt arvestati laenumaksed (arvestatud Šveitsi frankides) ümber Poola zlottidesse panga koostatud valuuta müügikursi tabeli alusel, mis kehtis laenumakse tasumise päeval.
- 2 Laenusumma oli mõeldud kinnisvara ostuhinna ühe osa katmiseks ja laenulepingu sõlmimisega seotud kulude katmiseks. Laenulepingus oli ette nähtud, et laenusumma arvestatakse ümber Šveitsi frankidesse panga määratud ostukursi alusel, frankides arvestatud laenumakseid aga tasutakse samuti panga määratud müügikursi alusel. Hagejale esitati teave intressimäära ja vahetuskursi muutuste mõju kohta tabelis, milles oli võrreldud laenumaksete suurust eeldusel, et laenusumma on 20% suurem ja vahetuskurss tõuseb 9,21% võrra (mis vastas erinevusele kõige madalama ja kõige kõrgema kursi vahel eelnenud aasta jooksul).

- 3 29. septembril 2022 tegi pangatagatisfond (Bankowy Fundusz Gwarancyjny), tegutsedes pangatagatisfondi seaduse alusel, otsuse kriislahendusmenetluse algatamise kohta kostjaks oleva panga suhtes, kasutades sildasutuse vahendit. Selle otsuse alusel loodi uus ettevõtja VELO Bank SA, kellele kanti üle peaaegu kõik Getin Noble Bank SA õigused ja kohustused, jättes aga välja varalised õigused, mis tulenesid Šveitsi frankides nomineeritud või Šveitsi frangi kursiga indekseeritud krediidi- ja laenulepingutega seotud faktilistest või õigusvoimingutest või õigusvastastest tegudest, samuti neist varalistest õigustest tulenevad nõuded, sealhulgas need, mis olid tsiviil- või haldusmenetluse esemeks, olenemata nõude esitamise kuupäevast. See tähendab, et panga vara moodustavad peamiselt nõuded, mis tulenevad laenulepingutest, mis sarnaselt hagejate lepinguga sisaldavad ebaõiglasi lepingutingimusi ja mis tagantjärele võidakse samuti vaidlustada. Viidatud otsus on hõlmatud ühe teise kohtu eelotsuse küsimusega kohtuasjas C-118/23.
- 4 Pangatagatisfondi meediateadaannetest ilmneb, et aasta jooksul esitatakse kostjaks oleva panga pankrotiavaldus ja pank likvideeritakse.

Põhikohtuasja poolte peamised argumendid liikmesriigi kohtus

- 5 Hagejad (laenusaajad) esitasid eelotsusetaotluse esitanud kohtule hagi ning nõuavad nüüd, et tuvastataks kõnealuse lepingu tühisus ja nende kasuks mõistetakse välja 48 352,97 Poola zlotti ja 27 171,82 Šveitsi frangi (praeguste kursside alusel ligi 95% väljamakstud laenusummast) koos seadusest tuleneva viivise ja kohtukuludega. Hagejad märkisid, et laenuleping sisaldas keelatud lepingutingimusi, mis puudutasid laenusumma indekseerimist välisvaluutaga. Nõutav summa koosneb hagejate tasutud laenumaksetest, mis kujutavad endast kostja kasuks tehtud alusetut sooritust. Teise võimalusena nõuavad hagejad, et võimaluse korral jäetaks leping kehtima pärast sellest ebaõiglaste tingimuste väljajätmist.
- 6 Kostjaks oleva panga nõue on, et hagi jäetaks rahuldamata ja kohtukulud mõistetakse välja tema kasuks. Kostja esitas vastuvõetamatuse väite ja ei olnud nõus, et lepingutingimused on ebaõiglased. Kostja esitas dokumendid kõnealuste tingimuste õiguspärasuse tõendamiseks. Samuti väitis kostja, et pangal on õigus esitada nõue, et tagastatakse kogu väljamakstud laenusumma ja tasu selle laenusumma kasutamise eest.
- 7 Pärast kriisilahendusmenetluse algatamist esitasid hagejad taotluse, et lepingu tühisuse tuvastamise hagi tagataks nii, et kriisilahendusmenetluse ajaks määratakse menetlusosaliste õigused ja kohustused kindlaks järgmiselt:
- i) peatatud on hagejate kohustus teha laenumakseid lepingus sätestatud summas ja tähtaegadel alates hagi esitamisest kuni menetluse lõpetamiseni jõustunud lahendiga;
  - ii) kostjal on keelatud esitada lepingu lõpetamise avaldust;

iii) kostjal on keelatud kuni menetluse lõpuni avaldada Biuro Informacji Gospodarczej (Economic (Poola majandusteaberegistri büroo) vahendusel teavet, et laenusaja on jätnud laenumaksed tegemata.

Eelotsusetaotluse esitamise põhjuste lühikokkuvõte

- 8 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on juba sarnases kohtuasjas esitanud eelotsuse küsimuse, mis puudutab üldist võimalust tagada nõuded laenulepingu täitmise peatamise teel, ja selles esitatud argumendid kehtivad endiselt (kohtuasi C-287/22). Eelkõige on eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul hagi tagamine laenumaksete tasumise kohustuse peatamise kujul. Käesoleva asja faktiliste asjaolude oluline erinevus seisneb selles, et kostjaks oleva panga suhtes on algatatud kriisilahendusmenetlus, mis mõjutab oluliselt hagi tagamise menetluse algatamise ja juba algatatud menetluse jätkamise võimalust.
- 9 Euroopa Kohus on korduvalt sõnastanud üldisi seisukohti selle kohta, et liikmesriigi kohtutel peab olema võimalus kohaldada ajutisi meetmeid sellise kohtulahendi täieliku toime tagamiseks, mis puudutab liidu õigusest tulenevate jõustatavate õiguste kaitset (vt 19. juuni 1990. aasta kohtuotsus Factortame, C-213/89, EU:C:1990:257, punkt 21; 11. jaanuari 2001. aasta kohtuotsus Siples, C-226/99, EU:C:2001:14, punkt 19; 13. märtsi 2007. aasta kohtuotsus Unibet, C-432/05, punkt 67).
- 10 Eelotsusetaotluse esitanud kohus, lähtudes eeldusest, et sellise lepingu sõlmimine, mis sisaldab keelatud lepingutingimusi, millega tarbija kanda jäetakse vahetuskursirisk ja milles viidatakse panga määratud valuutakurssidele, toob kaasa olukorra, kus lepingu kui terviku kehtima jäämine pärast sellest ebaõiglase lepingutingimuste väljajätmist ei ole võimalik, ja see on võrdne lepingu tühisusega liikmesriigi õiguse kontekstis (tsiviilseadustiku artikkel 385¹). Seoses sellega on lepingu, mille tühisus tuvastatud, kõigil pooltel õigus esitada teisele poolele nõue tagastada tasutud summad (tsiviilseadustiku artikkel 410), kusjuures nende nõuete rahuldamine võib toimuda ka tasaarvelduse teel.
- 11 Tsiviilseadustiku artikliga 385¹ on direktiiv 93/13 rakendatud Poola õiguses. Seega tuleb seda õigusnormi tõlgendada viisil, mis tagab kõnealuse direktiivi eesmärkide maksimaalse saavutamise. Nagu Euroopa Kohus on juba märkinud, tuleb direktiivi 93/13 artikli 6 lõiget 1 tõlgendada nii, et ebaõiglaseks tunnistatud lepingutingimust tuleb põhimõtteliselt käsitada nii, et seda ei ole kunagi olemas olnud, mistõttu ei saa sellel olla tagajärgi tarbijale. Seetõttu peab niisuguse lepingutingimuse ebaõigluse kohtulik tuvastamine põhimõtteliselt tarbija jaoks tagajärjena kaasa tooma selle õigusliku ja faktilise olukorra taastamise, milles ta oleks selle lepingutingimuse puudumise korral. Põhimõtteliselt kaasneb liikmesriigi kohtu kohustusega jätta kohaldamata ebaõiglane lepingutingimus, mis näeb ette teatavate summade alusetu maksimise, tagajärjena kohustus samad summad tagasi maksta (vt 21. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Francisco

Gutiérrez Naranjo, C-154/15, C-307/15 ja C-308/15, ECLI:EU:C:2016:980, punktid 61 ja 62).

- 12 Kui ebaõiglaste lepingutingimuste väljajätmisega kaasneb lepingu tühisuse tuvastamine, tekib tagastamiskohustus, st tarbijal tekib õigus esitada panga vastu laenulepingu alusel tasutud summade tagastamise nõue. Tarbija muutub seega panga võlausaldajaks, oma nõude täitmist võib ta aga nõuda sundtäitmise teel (pärast tema kasuks tehtud kohtuotsust) või panga nõudega tagastada väljamakstud laenusumma tasaarvestamise teel. Kriisilahendusmenetluse algatamine välistab panga suhtes sundtäitmise võimaluse ja seega on tagasitäitmiseks ainuke tõhus viis nõuete tasaarvestamine. Kui aga tarbija on tasunud pangale suurema summa kui väljamakstud laenusumma, jääb ta ilma võimalusest saada enammakstud summa tagasi.
- 13 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul tekitavad laenulepingu pikk periood ja sellise lepingu tühisuse tuvastamisele järgneva olukorra spetsiifika kahtluse, mis puudutab direktiivide 93/13 ja 2014/59 vastastikust seost. Direktiivis 2014/59 ei ole tarbijatele ette nähtud erilisi õigusi ning seega tuleks asuda seisukohale, et kriisilahendusmenetluse korral on lubatud tarbija kui panga võlausaldaja õigusi piirata. Direktiivi 2014/59 põhimõte on see, et võlausaldajaid ei seataks halvemasse olukorda võrreldes tavapärase pankrotimenetlusega ja ühe kategooria võlausaldajaid koheldaks võrdselt. Seega on eelotsusetaotluse esitanud kohus arvamusel, et tarbija ilmajätmine tõhusast võimalusest nõuda tagasi summa, mis on suurem kui väljamakstud laenusumma, ei ole küll tarbijale soodne, aga vastab direktiivi 2014/59 eesmärkidele, sest selles ulatuses koheldakse tarbijaid võrdselt teiste võlausaldajatega.
- 14 Panga kohustuste suurus on aga piiratud kriisilahendusmenetluse algatamise väljakuulutamise päevaga. Pärast seda kuupäeva panga võlgnevus (näiteks tulenevalt mahakantud võlakirjadest) ei suurene ja kriisilahenduse negatiivne mõju (kahju), mis on seotud vähenenud võimalusega nõudeid rahuldada või isegi neid maha kanda, ei saa enam kasvada. Samas tarbija, kes tasub pärast kriisilahenduse algatamist pangale summasid ebaõiglasi tingimusi sisaldava lepingu alusel, suurendab oma kahju suurust, sest tasutud summasid ta enam tagasi nõuda ei saa. Tasaarvestamise võimalus on piiratud panga võlgnevuste summaga, eelseisvas pankrotimenetluses on see aga piiratud täiendavate vorminõuetega. Tarbija on seega halvemas olukorras kui ülejäänud võlausaldajad.
- 15 Eelotsusetaotluse esitanud kohu hinnangul oleks direktiivide 93/13 ja 2014/59 tõlgendus, mis välistab võimaluse peatada asjakohase kohtumäärusega laenulepingu täitmine tarbija osas, vastuolus tõhususe põhimõttega. Nii ei jääks tarbija ilma mitte ainult võimalusest ebaõiglasi tingimusi sisaldavast lepingust vabaneda, vaid ta oleks kohustatud sellist lepingut edasi täitma olukorras, kus tal ei ole hiljem võimalik esitada tagastamismõuet. Seega ei saaks enam kõne alla tulla direktiivi 93/13 heidutav mõju, sest ebaõiglasi tingimusi sisaldavat lepingut tuleks jätkuvalt täita, mis toob ettevõtjale oodatavat tulu. Sellises olukorras on liidu õiguse alusel tegutseva riigiasutuse poolt kriisilahendusmenetluse algatamise

tagajärg see, et tarbija jäetakse ilma võimalusest teostada talle kuuluvaid õigusi, mis on eriliselt kaitstud muu hulgas põhiõiguste harta artikli 38 alusel.

- 16 Samas tõlgendavad kohtud liikmesriigi asjaomaseid õigusnorme nii, et on välistatud hagi tagamise menetluse algatamise kriisilahendusmenetluses oleva panga suhtes. Selline tõlgendus eirab täielikult direktiivi 93/13 ja jätab tarbija ilma talle selle direktiiviga antud õigustest. Selle tulemusena keelduvad kohtud tarbija taotlusel hagi tagamisest.
- 17 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul kujutavad viidatud liikmesriigi õigusnormid endast direktiivi 2014/59/EL artikli 70 lõigete 1 ja 4 valet rakendamist, võttes arvesse, et sellest õigusnormist tuleneb liikmesriikide kohustus tagada, et kriisilahendusamet (käesolevas kohtuasjas pangatagatisfondil) on õigus piirata kriisilahendusmenetluses oleva krediitiasutuse võlausaldajatele tagatistest tulenevate õiguste maksmapanekut selle asutuse mis tahes vara arvelt ja seda alles alates kõnealuse asutuse liikmesriigis piirangute avaldamise päevast.
- 18 Samas, pangatagatisfondi seaduse viidatud artikli 135 lõigetes 1 ja 4 on täielikult eiratud direktiivi 2014/59 artikli 70 lõigetes 1 ja 4 ette nähtud tingimusi. Nii toimus tegelikult direktiivi 2014/59 laiendav ülevõtmine liikmesriigi õiguskorda, mille tulemusena on keelatud kriisilahendusmenetlusega hõlmatud ettevõtja suhtes ükskõik millise ajutiste meetmete kohaldamise menetluse algatamine, millega omakorda rikutakse tarbijatele direktiivist 93/13 tulenevaid õigusi.
- 19 Kui Euroopa Kohtu poolt kohtuasjas C-287/22 tehtavast lahendist ei tulene teisiti, on eelotsusetaotluse esitanud kohus arvamusel, et põhikohtuasjas ajutiste meetmete kohaldamine analüüsitava lepingust tulenevate laenumaksete tasumise kohustuse peatamise kujul oleks lubatav ka pankrotimenetluses. Hagi tagamise taotlus puudutab mitterahalist ehk lepingu tühisuse tuvastamise nõuet ja sellisel nõudel ei ole pankrotistunud ettevõtja jaoks otseseid rahalisi tagajärgi. Selline ajutine meede ei kujuta endast hagi tagamist pankrotistunud ettevõtja vara arvelt pankrotiseaduse artikli 146 lõike 3 tähenduses. Rahalised tagajärjed tulenevad pankrotistunud ettevõtjale aga rahalistest nõuetest, mis puudutavad alusetult makstud summade tagastamist direktiivi 93/13 ja ülevõtvate õigusnormide, näiteks tsiviilseadustiku artikli 385¹ lõike 1 kohase tagastamiskohustuse raames. Seetõttu ei ole teise nimetatud nõude tagamine lubatav.
- 20 Kuna niisuguse nõude nagu põhikohtuasjas tagamine on lubatav pankrotimenetluses, halvendaks pangatagatisfondi seaduse artikli 135 lõigete 1 ja 4 tõlgendus, mis keelab sellise tagamise kohaldamise, tarbijast võlausaldaja olukorda võrreldes pankrotimenetlusega. Seega oleks sellise tõlgenduse pooldamine vastuolus direktiivi 2014/59 artikli 34 lõike 1 punktiga g.
- 21 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on seisukohal, et direktiivi 93/13 artikli 6 lõikest 1 ja artikli 7 lõikest 1 tuleneb tõhususe põhimõtte kontekstis nõue, et juhul, kui tarbija algatab ettevõtja (panga) vastu menetluse, mille eesmärk on, et

tuvastatakse, et laenulepingus sisalduvad tingimused on ebaõiglased ja selle tulemusena ka lepingu tühisus, samuti tarbija poolt alusetult makstud summade tagasi maksmine (tagastamine), peab liikmesriigi kohtul olema võimalus niisuguse laenulepingu täitmine peatada. Sellise ajutine meetme kohaldamine ei kujuta endast [tarbija] eelisseisu seadmist võrreldes teiste võlausaldajatega, sest see ei puuduta juba pangale tasutud summade tagastamise nõudeid.

- 22 Tuleb aga arvestada, et kostjaks oleval pangal on õigus nõuda väljamakstud laenusumma tagastamist, mis on kriisilahendusmenetluse algatamise olukorras tema vara peamine element. Laenumaksete peatamine enne panga nõude summani jõudmist tundub olevat vastuolus selle kriisilahenduse eesmärgiga, sest see piirab või aeglustab võlgnevuste sissenõudmist teiste võlausaldajate nõuete rahuldamiseks. Samuti ei ole veel välistatud, et lisaks väljamakstud laenusumma tagastamise nõudele on pangal õigus esitada veel teisi nõudeid, mis on nimetatud eelotsuse küsimustes kohtuasjades C-520/21 ja C-756/22.
- 23 Eeltoodut arvesse võttes soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus vastata selliselt sõnastatud eelotsuse küsimusele, et selles viidatud õigusnorme tuleb tõhususe ja proportsionaalsuse põhimõtete kontekstis tõlgendada nii, et nendega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid ja kohtupraktika, mis ei võimalda rahuldada hagi tagamise taotlust nii, et peatatakse niisuguse laenulepingu, nagu on kõne all põhikohtuasjas, täitmine, ehkki panga suhtes on algatatud kriisilahendusmenetlus, juhul kui tarbija on pangale võlgnetava soorituse juba teinud, mille kindlakstegemine kuulub liikmesriigi kohtu pädevusse.